

Voorstel

Aan: Algemeen Bestuur

Datum: 30 november 2023 Bijlage(n) : 4

Steller: Risicobeheersing

Onderwerp: Beleidsdocumenten industriële veiligheid

Gevraagd besluit

Het algemeen bestuur wordt voorgesteld als volgt te besluiten:

1. Vaststellen en publiceren van het addendum op het Handhavingsbeleid industriële veiligheid;
2. Vaststellen en publiceren van het addendum Beleid aanwijzing bedrijfsbrandweren;
3. Vaststellen van het landelijk Implementatieplan zorgbedrijven BRZO+;
4. Vaststellen van de lokale Instructie maatwerkenpak zorgbedrijven.

Algemene toelichting

Per 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking daarom dienen we het 'Handhavingsbeleid Industriële Veiligheid' en het 'Beleid aanwijzing bedrijfsbrandweren 2018' te actualiseren middels opgestelde addenda.

Daarnaast is geconstateerd dat er verschillende Brzo-bedrijven zijn die op het gebied van veiligheid onder de maat presteren, daarvoor zijn landelijk het 'Implementatieplan zorgbedrijven BRZO+' en lokaal de 'Notitie maatwerkenpak zorgbedrijven' opgesteld.

Aanleiding voor het opstellen van de addenda

De Omgevingswet treedt per 1 januari 2024 in werking. Als gevolg hiervan vinden er ook aanpassing plaats van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en van het Besluit veiligheidsregio's (Bvr). Deze aanpassingen hebben ook invloed op ons Handhavingsbeleid industriële veiligheid en op het Beleid aanwijzing bedrijfsbrandweren. Deze twee beleidsstukken dienen daarom te worden aangepast.

Overwegingen

In de Wvr en het Bvr is het begrip 'inrichting' gebruikt, zoals bedoeld in de Wet milieubeheer. Dit begrip wordt ook gehanteerd in onder andere de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), het Besluit omgevingsrecht (Bor), het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo 2015). Het begrip 'inrichting' komt met de komst van de Omgevingswet echter te vervallen en wordt vervangen door het begrip 'milieubelastende activiteit' (mba).

Daarnaast zal door inwerkingtreding van de Omgevingswet, het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo 2015) worden ingetrokken. De artikelen uit het Brzo 2015 zijn verdeeld over de besluiten behorende bij de Omgevingswet.

Aanpak

Het huidige Handhavingsbeleid industriële veiligheid en het Beleid aanwijzing bedrijfsbrandweren zijn gebaseerd op formats van het Landelijk Expertise Centrum Industriële Veiligheid (LEC), die destijds door de Brabantse Veiligheidsregio's zijn aangepast is aan de regionale situatie.

Er moesten dus ook weer landelijk formats komen van het LEC voor de gewijzigde situatie. Dit vraagt echter een volledige herschrijving van de beleidsstukken, waarvoor nu geen capaciteit beschikbaar is bij het LEC. Zij hebben er daarom voor gekozen formats op te stellen in de vorm van twee addenda op de bestaande formats. Deze hebben we aangepast aan onze regionale situatie en liggen nu ter vaststelling voor.

Aanleiding: Industriële Veiligheid bij zorgbedrijven

Veiligheidsregio's hebben wettelijke taken en verantwoordelijkheden op het gebied van industriële veiligheid en het voorkomen van branden, rampen en crisis. Zo zijn veiligheidsregio's mede verantwoordelijk voor het houden van toezicht op bedrijven die met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen werken, de Brzo-inrichtingen (onder de Omgevingswet: Seveso-inrichting¹). In Brabant wordt toezicht en naleving gezamenlijk opgepakt door de drie Brabantse Veiligheidsregio's, in samenwerking met de Omgevingsdienst Midden-West-Brabant en de Nederlandse Arbeidsinspectie.

Veel Seveso-bedrijven leven de regels goed na en zijn in control op het waarborgen van industriële veiligheid. Toch zien we dat er een aantal bedrijven zijn die op het gebied van veiligheid onder de maat presteren en regels structureel onvoldoende naleven. Dit brengt een gevaar met zich mee voor de omgeving en de kans op een (groot) incident met bijbehorende (milieu)schade. In Brabant gaat het op dit moment om 5 van de circa 80 bedrijven, overigens bevindt geen van deze bedrijven zich in regio Brabant-Noord. De standaardaanpak waarbij wordt gehandhaafd op individuele overtredingen of tekortkomingen, leidt niet altijd tot het gewenste resultaat. Problemen zitten namelijk in hoeverre binnen een bedrijf een proactieve veiligheidscultuur heerst.

Aanpak zorgbedrijven

In het landelijke Bestuurlijk Omgevingsberaad (BOB) zijn alle overheidsorganisaties vertegenwoordigd die een rol hebben bij vergunningverlening, toezicht en handhaving. In het BOB hebben de deelnemers afgesproken dat er gezamenlijk een gespecialiseerde aanpak op te stellen voor Seveso-bedrijven die regels structureel onvoldoende naleven, de zogenoemde 'zorgbedrijven'. Dit heeft geleid tot een landelijk document 'Implementatieplan Zorgbedrijven BRZO+' waarin de aanpak staat beschreven om veiligheid bij zorgbedrijven te verbeteren.

Een zorgbedrijf is een bedrijf:

1. Dat onder Besluit risico's zware ongevallen 2015 valt (onder de Omgevingswet worden dat het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal));
2. Waarvan de gezamenlijke inspectiepartners unaniem van mening zijn dat er sprake is van een bovenmatig risico voor werknemers, milieu en/of externe veiligheid;
3. Waarbij de gewenste aanpak van het bovenmatige risico prominent gevonden kan worden in de Brzo-regelgeving (en de handhavingsmogelijkheden van de verschillende inspectiepartners).

Hiermee zal er sprake zijn van twee categorieën zorgbedrijven waarbij incidenteel of structureel sprake is van een bovenmatig risico, en zal er een onderverdeling moeten plaatsvinden tussen:

- Nieuwe toetreders die *up standard* moeten worden gebracht wanneer een bedrijf voor de eerste keer wordt aangemerkt als Seveso-bedrijf.
- Notoire overtreders die bekend gemaakt zullen worden aan de verantwoordelijk bestuurder en het risico lopen op naming & shaming. Een bedrijf moet hiervoor meerdere jaren ondermaats presteren, niet willen verbeteren en daardoor een serieus risico voor werknemers, milieu en/of externe veiligheid vormen.

Kort beschreven staat hierin hoe het inspectieteam komt tot een 'zorgnotitie' bij een bedrijf. Daarin staan de zorgen van het inspectieteam wat betreft de veiligheid van het betreffende bedrijf, de grootste problemen en hun impact. Deze notitie is input om verder in gesprek te gaan met het bedrijf, zodat de zorgen uiteindelijk ook aanhangig gemaakt worden bij het hogere management van een

¹ De naam van dit soort bedrijven is het gevolg van de chemische ramp die in 1976 plaatsvond in het Noord-Italiaanse stadje Seveso. Deze ramp gaf aanleiding tot het uitwerken van een Europese richtlijn die als de Sevesorichtlijn bekendstaat.

bedrijf. Eerdere ervaringen hebben namelijk laten zien dat overtredingen veelal niet op directieniveau worden opgepakt. Via de werkwijze zorgnotities kan dit stapsgewijs worden opgeschaald. Uiteindelijk kan dit leiden tot het initiëren van een bestuurlijk gesprek met bestuur van een zorgbedrijf en de burgemeester vanuit zijn verantwoordelijkheden bij branden, rampen en crisis.

Deze aanpak waarbij integraal naar de veiligheidscultuur en –score wordt gekeken binnen een bedrijf heeft zich inmiddels landelijk bewezen. Verschillende bedrijven hebben hun veiligheidsprestaties verbeterd en komen daardoor uiteindelijk weer binnen regulier toezicht.

Seveso-toezicht wordt in Brabant opgepakt door de drie Brabantse veiligheidsregio's. In regio Midden-West Brabant wordt de aanpak met zorgnotities al een viertal jaar succesvol toegepast. Daarom hebben wij nu bijgaande Notitie maatwerkenaanpak zorgbedrijven opgesteld.

Procesgang

Processtap	Datum
Managementteam	23-10-2023
Algemeen Bestuur	30-11-2023

Akkoord Ja Nee Afwijkend besluit

Secretaris: drs. M.J.H. van Schaijk

Paraaf:

Bijlage(n)

1. Addendum Handhavingsbeleid industriële veiligheid;
2. Addendum Beleid aanwijzing bedrijfsbrandweren;
3. Implementatieplan zorgbedrijven BRZO+;
4. Instructie maatwerkenaanpak zorgbedrijven.